

NAJNOWSZE WYDAWNICTWA Z ZAKRESU HISTORII ŚLĄSKA

oprac. Wojciech Mrozowicz

Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego

<https://orcid.org/0000-0002-4407-0698>

Aby przetrwała pamięć..., cz. 2: *Wspomnienia Dolnośląskich Sybiraków*, zebr. Maria Aleksandrowicz, Jelenia Góra: Wydawnictwo Ad Rem, 2024, ss. 335, ill.

Adamska Dagmara, Latocha Agnieszka, Nowakowski Dominik, Paroń Aleksander, Siehankiewicz Marcin, Sikorski Robert, *Słownik wsi śląskich w średniowieczu*, t. 2: *Powiat wołowski*; t. 3: *Powiat polkowicki*, Wrocław: Instytut Archeologii i Etnologii PAN, Ośrodek Badań nad Kulturą Późnego Antyku i Wczesnego Średniowiecza we Wrocławiu, 2023, ss. 314, ill.

Album rodzin kresowych ziemi dzierzoniowskiej, red. Krystyna Pawełek, Florian Kuriata, Dzierżonów: Stowarzyszenie Kresowian w Dzierżonowie, „Edytor” Drukarnia – Wydawnictwo, 2023, ss. 204, ill.

Archiwum w regionie, region w archiwum, cz. 2: *Archiwum Państwowe w Katowicach w latach 2013–2022*, red. Barbara Kalinowska-Wójcik, Katowice: Archiwum Państwowe, 2023, ss. 183, ill.

Badenheuer Konrad, *Die Besetzung des Sudetenlandes 1918/19. Chronologie eines vergessenen hybriden Krieges*, Berlin: Verlag Inspiration Unlimited, ss. 400, ill.

Bezeg Bolesław, Kempa Wojciech, Marek Franciszek Antoni, Patelski Mariusz, *My, Polacy. O polskości Śląska*, Warszawa–Opole: Towarzystwo Projektów Edukacyjnych, 2023, ss. 161, ill. + płyta DVD.

Biszczanik Grzegorz, *Zielona Góra od kuchni. Restauracje przedwojennego miasta / Cuisine of Zielona Góra. Restaurants of the pre-war city*, Zielona Góra: Stowarzyszenie Forum Art, 2023, ss. 403, ill.

- Borák Mečislav, *Świadectwo z Žywocic. Śląsk Cieszyński w okresie drugiej wojny światowej i okoliczności tragedii żywocickiej*, do druku przygotował Radim Jež, przeł. Irena Prengel Adamczyk, Český Těšín: Muzeum Těšínska, 2023, ss. 208, ill.
- Cárdenas Livia, *Imagination Mittelalter. Projektionen einer Epoche in Sammlungen des 18. und 19. Jahrhunderts*, Göttingen: Wallstein, 2024, ss. 528, ill. (dot. m.in. Śląska).
- Czyj sen Wrocław śni? Od Wilhelmstadt do Centrum Południowego*, red. Agnieszka Zabłocka-Kos, Adam Pacholak, Aleksandra Podlejska, Wrocław: Wydawnictwo Uniwersytetu Wrocławskiego, 2023, ss. 468, ill., trzy różne warianty okładki.
- Dłubacz Jan, *Moje Tomice* [pow. Wrocław]. *Wspomnienia Jana Dłubacza (od Kazka)*, Tomice–Pieszyce: Image Zakład Poligraficzny, 2023, ss. 173, ill.
- Dobra kultury współczesnej w województwie śląskim*, t. 1: *Urbanistyka i architektura*, red. Ewa Caban, Irena Kontny, Katowice: Instytut im. Wojciecha Korfańskiego, 2023, ss. 277, ill. (dot. m.in. zabytkowych budowli powstałych od 1934 r.).
- Dziedzic Marcin, *Fotografowie z Gór Sowich i Wałbrzyskich do 1945 r.*, Wrocław: Oficyna Wydawnicza Atut, 2024, ss. 292, ill.
- Górniak Marek Robert, *Alta Ecclesia. Grodowiec – zarys dziejów miejscowości i sanktuarium*, fot. Piotr Krzemiński, Grębocice: Urząd Gminy Grębocice, 2023, ss. 207, ill.
- Die Herrnhuter Brüdergemeine im 18. und 19. Jahrhundert. Theologie – Geschichte – Wirkung. Die Herrnhuter Brüdergemeine als Faktor für religiöse und kulturelle Innovation im 18. Jahrhundert*, hrsg. von Wolfgang Breul in Zusammenarbeit mit Peter Vogt und Christer Ahlberger, Göttingen: Vandenhoeck & Ruprecht, 2024 (Arbeiten zur Geschichte des Pietismus), 2024, ss. 782, ill. (dot. m.in. Śląska).
- Historia amica mea. *Sborník příspěvků k poctě profesorky Ireny Korbelářové*, ed. Ilona Matejko-Peterka, Opava: Slezská univerzita, 2023, ss. 377, ill. (dot. głównie Śląska).
- Jadwiszczok-Molencka Helena, *Budowniczość i fundatorzy architektury dawnego Bytomia*, Bytom: Towarzystwo Miłośników Bytomia, 2023, ss. 342, ill.

„Jahrbuch für schlesische Kirchengeschichte”, 101/102 (2022/2023, dr. 2024), ss. 324.

Jaworska Małgorzata, Piątkowska Dorota, *Historia produkcji zapalek. Fabryka zapalek w Bystrzycy Kłodzkiej*, Bystrzyca Kłodzka: Muzeum Filumenistyczne w Bystrzycy Kłodzkiej, 2023 (Opowieści zapalczane, 2), ss. 22, ill.

Kailitz Steffen, *Wilsons Moment? Wilsons Deutungen von Demokratie und Nation, ihre nationalen Rezeptionen und die Bedeutung für die Grenzkonflikte in Oberschlesien, dem Teschener Schlesien und der Orava*, „Zeitschrift für Ostmitteleuropa-Forschung”, 73, 1, 2024, s. 17–50.

Kempa Wojciech, *Wyjeżdżajcie...* zob. Ligarski Sebastian, *Od Festung Breslau...*

Knap Wiktoria, *My, Polacy. O polskości Śląska*, Warszawa: Towarzystwo Projektów Edukacyjnych, 2023, ss. 23, ill.

Kolář Ondřej, *Henleinovské povstání v západním Slezsku 1938*, Opava: Slezské zemské muzeum, 2023, ss. 119, ill.

Krajczok Jan, *Kaplica grobowa Poledników w Lyskach* [pow. Rybnik], Krzyżanowice: Oficyna Halegg, 2023, ss. [16], ill.

Kresowanie na Śląsku po 1945 roku. Leksykon. Praca zbiorowa, t. 1, red. Krzysztof Kleszcz, Maria Kalczyńska przy współpracy Barbary Maresz i Joanny Hytrek-Hryciuk, Opole: Instytut Śląski, 2023, ss. 375, ill.

Kufel Robert Romuald, *Cmentarze wyznaniowe do 1945 roku w granicach województwa lubuskiego / Konfessionelle Friedhöfe bis 1945 in den Grenzen der Wojewodschaft Lubuskie*, t. 17: Powiat żagański, gmina Szprotawa / Kreis Żagań, Gemeinde Szprotawa; t. 18: Powiat żagański, gminy Wymiarki i Żagań / Kreis Żagań, Gemeinden Wymiarki und Żagań, tłum. Katarzyna Trychoń-Cieślak, Zielona Góra: Agencja Wydawnicza „PDN”, 2023, ss. 191, 219, ill.

Kulik Zbigniew, *Przewodnik po Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu*, Karpacz: Wydawnictwo Matiang, Muzeum Sportu i Turystyki w Karpaczu, 2023, ss. 127, ill.

Ligarski Sebastian, *Od Festung Breslau do twierdzy Wrocław. Śląsk w walce o wolną Polskę / From Festung Breslau to the Wrocław fortress. Silesia in the fight for free Poland*, Warszawa: Śląsk. Towarzystwo Projektów Edukacyjnych, 2023, ss. 150, ill. (wydane z: Kempa Wojciech, *Wyjeżdżajcie już*

- chłopcy od „Piasta”. Śląsk w walce o wolną Polskę / Get out of the Piast mine, boys... Silesia in the fight for free Poland*, ss. 117, ill., skład przeciwstawny).
- Majchrzak Grzegorz, *Ogólnopolskie Pielgrzymki Ludzi Pracy na Jasną Górę*, Gdańsk: Instytut Dziedzictwa Solidarności, 2023, ss. 79, ill. (dot. lat 1983–2018).
- Mały tomik wielkich odkrywców Lubina. Ziemia lubińska i jej dzieje*, Lubin: Muzeum Historyczne w Lubinie, 2023 (Biblioteka Muzeum Historycznego w Lubinie, 33), 1 teka, ill.
- Metamorfoza miasta. Siemianowice Śląskie 2014–2024*, Siemianowice Śląskie: Urząd Miasta Siemianowice Śląskie, 2024, ss. 40, ill.
- Mor Eran, *FAL Liebau, czyli Kobiety obóz pracy w Lubawce*, tłum. z ang., przedmowa Marian Gabrowski, Polkowice: Marian Gabrowski, 2024, ss. 171, ill.
- Morys-Twarowski Michael, Król Stefan, Karpińska Renata, Badurová Pavlína, *Szlakiem cieszyńskiego tramwaju*, Cieszyn: Urząd Miejski, 2023, ss. 239, ill. (równoległe wydania angielskie i czeskie).
- Mundus et litterae. *Studia ofiarowane Profesorowi Wojciechowi Mrozowiczowi w sześćdziesiątą piątą rocznicę urodzin*, red. Mateusz Goliński, Stanisław Rosik, Wrocław: Chronicon, 2023, ss. 552, ill. (dot. m.in. Śląska).
- Niezwykła historia Środy Śląskiej. Od Iuris Sredensis do skarbu średzkiego*, red. Rościśław Żerelik, wyd. 2. uzupeł., Wrocław: Gajt, Wydawnictwo Sc., 2023 (wyd. 1.: *Środa Śląska. Dzieje miasta wina i skarbów*, 2006), ss. 390.
- Nocoń Tomasz, *Ojciec parafii i opiekun diecezji. Życie i posługa kapłańska Franciszka Strzyża (1876–1942)*, Warszawa: Instytut Dziedzictwa Myśli Narodowej im. Romana Dmowskiego i Ignacego Jana Paderewskiego, Wydawnictwo Neriton, 2023, ss. 237, ill.
- Odra w przestrzeni historycznej, kulturalnej i gospodarczej*, red. Tomasz Głowiński, Bartosz Jan Kuświk, Opole: Instytut Śląski, 2023 (Studia Śląskie, 92), ss. 192.
- Oficjalska Elżbieta, *Gospodarstwo. Rolnictwo na wsi śląskiej 1850–1945*, Opole: Muzeum Wsi Opolskiej, 2023, ss. 95, ill.

- Orlová, *Slezsko a střední Evropa 1223–2023*, ed. Kateřina Lančová, Michaela Závodná, Aleš Zářický, Ostrava–Český Těšín: Ostravská univerzita, Muzeum Těšínska, 2023, ss. 611, ill.
- Ostrowicz Aleksander, *Landek w hrabstwie kłockiem w Szląsku. Podręcznik informacyjny dla gości kąpielowych*, Nowa Ruda–Łądek-Zdrój: Wydawnictwo Drukarnia Kokocińska Sp. z o.o., staraniem Uzdrowiska Łądek-Długopole S.A., 2023, ss. 210, il. (reprint wyd. z 1881 r.).
- Pre-modern towns at the times of catastrophe. East Central Europe in a comparative perspective*, ed. Michaela Antonín Malaníková, Beata Możejko, Martin Nodl, New York: Routledge, 2024, ss. 200 (dot. m.in. Śląska).
- Rospond Stanisław, *Polskość Mikołaja Kopernika z rodu Ślązaka*, wstęp i opracowanie Stanisława Sochacka, wyd. 2., Opole: Instytut Śląski, 2023 (Encyklopedia Wiedzy o Śląsku), ss. 128.
- Rybak Roman, Zugaj Leszek, *Powiat oleśnicki. Historia samorządu i administracji 1945–2024*, Oleśnica: Oleśnicka Biblioteka Publiczna im. Mikołaja Reja, [2024], ss. 111, ill.
- Schieb Roswitha, *Schlesien. Geschichte, Landschaft, Kultur*, fot. Marek Maruszak, Berlin: Elsengold, 2024, ss. 224, ill.
- Snoch Joanna, *Skarby z byfya – od Gieschego do Porcelany Bogucice. Archiwalia z zasobu Archiwum Państwowego w Katowicach. Porcelana z kolekcji rodzinnych pracowników Archiwum. Katalog wystawy*, Katowice: Archiwum Państwowe w Katowicach, 2023, ss. 79, ill.
- Šopák Pavel, *Encyklopedie muzeí a galerií českého Slezska a Ostravska. Slovníková příručka*, Opava: Slezské zemské muzeum, 2023, ss. 228, ill.
- Stévenin Jean-François, *Silésie, 1970*, Paris: Normandie roto impr., 2023, ss. 331, ill. (dot. powstawania filmu niem.-franc. pt. *Das Unheil (Les Cloches de Silésie)* Petera Fleischmanna).
- Szymanowski Adam, *Biskup Wincenty Urban (1911–1983) w świetle dokumentów aparatu bezpieczeństwa PRL*, Wrocław: Adam Szymanowski, 2023, ss. 323, ill.
- Śląskie regiony i miasta w zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej, społecznej i politycznej*, red. Krystian Heffner, Brygida Solga, Opole: Instytut Śląski, 2023 (Studia Śląskie, 93), ss. 424.

- Ślązacy od czasów najdawniejszych do współczesności / Schlesier von den frühesten Zeiten bis zur Gegenwart*, 7, A–Z, red. i tłum. Joanna Rostropowicz, Opole: Fundacja Nauki i Kultury na Śląsku, 2022, ss. 358, ill. (równoległe tekst polski i niemiecki).
- Trembałowicz-Chęć Izabela, *Muzeum „Panorama Racławicka”*. Oddział Muzeum Narodowego we Wrocławiu. *Informator*, red. Stanisław Rościcki, Wrocław: Muzeum Narodowe, 2024, ss. 39, ill.
- Tyralla Gerard, *Sekrety parafii Ligota Bialska na Górnym Śląsku. Kropla Heimatu w oceanie historii – wielka historia małej ojczyzny*, cz. 2, Gliwice–Zimnice Wielkie: Epigraf s.c. Jan Kalnik, Teresa Kalnik, 2024, ss. 912, ill.
- W kręgu najstarszych miast Górnego Śląska. Lokacje na prawie niemieckim na przykładzie miasta Biała / Im Kreis der ältesten Städte Oberschlesiens. Deutsche Ansiedlung am Beispiel der Stadt Zülz*, red. Marek Dziony, Biała–Prudnik: Gminne Centrum Kultury w Białej, Findunited.com, 2023, ss. 112, ill.
- Zalega Dariusz, *Chachary. Ludowa historia Górnego Śląska*, Warszawa: Wydawnictwo Krytyki Politycznej, 2024 (Seria Historyczna, 48), ss. 269.
- Zawadka Marek, *Z biegiem Odry*, Lubin: Stowarzyszenie Lubin i okolice, Muzeum Historyczne w Lubinie, 2023, ss. 138, ill. (dot. okresu od 1270 r.; publikacja towarzysząca wystawie Muzeum Historycznego w Lubinie).